

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΤΣΕΛΗ «ΔΙΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ»

► Επιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΚΛΟΥΜΠΕΡΗΣ

Η

Λούκα Κατσέλη έζησε εκ των έσω την εποχή των μνημονίων, μία από τις πιο κρίσιμες και πολιτικά τρικυμιώδεις περιόδους της μεταπολιτευτικής ιστορίας της Ελλάδας. Και μάλιστα για ένα σημαντικό μέρος αυτής της διαδρομής θήτευσε σε ορισμένα από τα πλέον κομβικά υπουργεία, όπως το Οικονομίας και το Εργασίας, από τα πιο αγαπημένα της τρόικας, που διψούσε για αίμα... Ως εκ τούτου, το νέο της βιβλίο με τίτλο «Δίνες και ευθύνες» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη δεν αποτελεί μια θεωρητική και γενικόλογη ανάλυση των γεγονότων εκείνων των χρόνων και όσων ακολούθησαν αργότερα. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για τη μεταφορά στο χαρτί βιωματικών πολιτικών εμπειριών και των ερμηνειών τους.

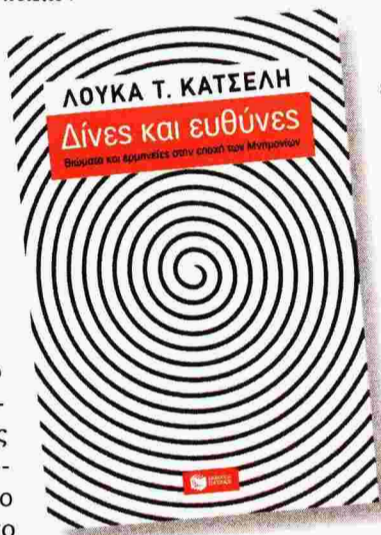
Στις παρακάτω γραμμές παρουσιάζουμε ορισμένα από τα πιο αξιοσημείωτα αποσπάσματα του βιβλίου και πιο συγκεκριμένα τα σχετικά με το θέμα της τιμολόγησης φαρμάκων και το σκάνδαλο Novartis, τις συγκρούσεις και τις δραματικές στιγμές στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, λίγο πριν και λίγο μετά το δημοψήφισμα του 2011, το οποίο όμως δεν έγινε ποτέ...

Τιμολόγηση φαρμάκων και σκάνδαλο Novartis

«Όταν μετά από χρόνια ξέσπασε το σκάνδαλο Novartis, αντιλήφθηκα –εκ των υστέρων– τις οικονομικές και πολιτικές προεκτάσεις των αποφάσεων που είχα λάβει το καλοκαίρι του 2010 σχετικά με την τιμολόγηση φαρμάκων, όταν μέσα από μια πρωτόγνωρη και κοπιώδη προσπάθεια στο ΥΠΟΙΑΝ, διενεργήθηκε η μοναδική μέχρι τότε ανατιμολόγηση του συνόλου των φαρμακευτικών προϊόντων που κυκλοφορούσαν στην Ελλάδα (πάνω από 5.000 πρωτότυπα φάρμακα και 7.000 ουσιαστικά όμοια). Για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιήθηκε μια νεοσυσταθείσα βάση δεδομένων με τις τιμές των 240.000 σκευασμάτων που κυκλοφορούσαν σε ολόκληρη την Ε.Ε. Επίσημες πηγές των τιμών των σκευασμάτων θεωρήθηκαν οι επίσημες εγκεκριμένες πηγές 22 χωρών, ενώ η ελληνική τιμή υπολογίστηκε ως ο μέσος όρος των τριών χαμηλότερων τιμών των χωρών στις οποίες κυκλοφορούσε το συγκεκριμένο σκεύασμα. Η ανάπτυξη της βάσης δεδομένων, αλλά και η χρήση της για την εξαγωγή αξιόπιστων αποτελεσμάτων, υπήρξε ίσως το πιο δύσκολο

Πώς θα είχε αποτραπεί το σκάνδαλο Novartis

Στο νέο βιβλίο της για τα χρόνια των μνημονίων, η Λούκα Κατσέλη περιγράφει το εγχείρημα της τιμολόγησης φαρμάκων που υλοποίησε ως υπουργός Οικονομίας και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους πιστεύει ότι αν το μέτρο δεν ματαιωνόταν, το σκάνδαλο της Novartis δεν θα έπαιρνε τις σημερινές διαστάσεις. Οι συγκρούσεις με την τρόικα για τα εργασιακά, η κρίση στην κυβέρνηση Παπανδρέου και το δημοψήφισμα που δεν έγινε ποτέ

εγχείρημα της υπουργικής μου θητείας. Η προσπάθεια όμως αυτή αποτέλεσε και μια σημαντική κατάκτηση για τη διαφάνεια και την αμεροληψία στη λήψη των αποφάσεων, σε έναν τομέα της οικονομίας όπου η αδιαφάνεια κυριαρχούσε. Λόγω της ακολουθούμενης διαδικασίας η χώρα είχε καταστεί “προνομιακή χώρα τιμολόγησης φαρμάκων” από το σύνολο σχεδόν

των πολυεθνικών φαρμακευτικών επιχειρήσεων. Το 2009 η Ελλάδα είχε καταστεί η τρίτη πιο ακριβή χώρα στα πρωτότυπα φαρμακευτικά προϊόντα στην Ε.Ε.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Τιμών Φαρμάκων, την Παρασκευή 20 Αυγούστου 2010, ανακοινώθηκαν προς όλους τους ενδιαφερόμενους οι τιμές για 2.200 περίπου πρωτότυπα φαρμακευτικά προϊόντα, τα οποία, μαζί με τα ουσιαστικά όμοια τους, συνέθεταν το 75% της ετήσιας συνολικής φαρμακευτικής δαπάνης της χώρας. Η ολοκλήρωση του εγχειρήματος, με την επίσημη ανακοίνωση των τελικών τιμών και την έκδοση Νέου Δελτίου Τιμών για όλα τα φαρμακευτικά σκευάσματα, έγινε την 1η Σεπτεμβρίου 2010. Αποτέλεσμα της αγορανομικής διάταξης υπήρξε η μεσοσταθμική μείωση των χονδρικών, νοσοκομειακών και λιανικών τιμών κατά 20% και η ουσιαστική μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης σε ετήσια βάση κατά 1,35 δισ. ευρώ μεταξύ των ετών 2009–2011. Το μεγαλύτερο μέρος της μείωσης αυτής (άνω του 60%) υπήρξε αποτέλεσμα της ανατιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων. Με τον ανασχηματισμό που έγινε επτά μέρες μετά την έκδοση του Δελτίου Τιμών Φαρμάκων (7 Σεπτεμβρίου 2010) μετακινήθηκα εγώ μεν στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η Μαριλίτσα Ξενογιαννακοπούλου από το Υπουργείο Υγείας στο Υπουργείο Εξωτερικών, ο δε Ανδρέας

Λοβέρδος στο Υπουργείο Υγείας. Όλες οι ανωτέρω διαδικασίες ανεστάλησαν. Σχεδόν ταυτόχρονα με τον ανασχηματισμό ανακοινώθηκε και η μεταφορά της αρμοδιότητας της τιμολόγησης των φαρμάκων από το ΥΠΟΙΑΝ στο Υπουργείο Υγείας. Είμαι σήμερα βέβαιη ότι το σκάνδαλο Novartis θα είχε αποτραπεί, τουλάχιστον ως προς το σκέλος της τιμολόγησης των φαρμάκων και της διαδικασίας εισαγωγής νέων φαρμάκων στην ελληνική αγορά, αν η αρμοδιότητα της τιμολόγησης φαρμάκων δεν είχε μεταφερθεί από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στο Υπουργείο Υγείας ή αν η διαδικασία τιμολόγησης που είχε δρομολογηθεί είχε συνεχιστεί μετά τη μεταφορά της αρμοδιότητας. Η αδιαφάνεια στην τιμολόγηση φαρμάκων και στις διαδικασίες εισαγωγής νέων φαρμάκων στην αγορά θα είχε αποκλειστεί αν είχε προωθηθεί για υπογραφή το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο έθετε δεσμευτικούς κανόνες τιμολόγησης και δεν άφηνε καμία διακριτική ευχέρεια σε εταιρείες, συμβούλους ή πολιτικούς να τιμολογούν φάρμακα κατά το δοκούν... Τα επόμενα δυο χρόνια ενημέρωσα τους υπουργούς Υγείας Ανδρέα Λοβέρδο και Αδωνι Γεωργιάδη για το γεγονός ότι το Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων ως βάση δεδομένων και μεθοδολογία τιμολόγησης δεν είχε περιέλθει επισήμως στα χέρια του ελληνικού δημοσίου και ότι το Προεδρικό Διάταγμα που είχε ετοιμαστεί δεν είχε προωθηθεί προς υπογραφή, προτρέποντάς τους να το παραλάβουν και να το χρησιμοποιήσουν. Οι εισιγγήσεις αυτές,

δυστυχώς, δεν εισακούστηκαν...»

Κορύφωση της κρίσης

«Μετά τον ανασχηματισμό στις 17 Ιουνίου 2011, και την ανάληψη του ΥΠΟΙΚ από τον Βαγγέλη Βενιζέλο οι εξελίξεις ήταν καταγιστικές... Μέσα σ’ ένα γενικότερο κλίμα αβεβαιότητας και διογκούμενης κοινωνικής δυσαρέσκειας η τρόικα αποχώρησε τον Σεπτέμβριο από τις διαπραγματεύσεις λόγω απουσίας συμφωνίας με το οικονομικό επιτελείο. Στο πολυνομοσχέδιο που κατατέθηκε στις 20 Οκτωβρίου, η κυβέρνηση προχώρησε, με το άρθρο 37, στην κατάργηση της αρχής της ευνοϊκότερης ρύθμισης σε συνδυασμό με το πάγωμα της δυνατότητας επέκτασης των κλαδικών συμβάσεων. Γνωρίζοντας ότι η μη συμμόρφωση με τις κοιμματικές επιλογές θα σήμαινε και την απομάκρυνσή

μου από την Κοινοβουλευτική Ομάδα, είχα πάρει τις αποφάσεις μου...»

● Η επίσημη παρουσίαση του βιβλίου θα γίνει τη Δευτέρα 16 Μαρτίου στο Γαλλικό Ινστιτούτο (Σίνα 31, Αθήνα)

